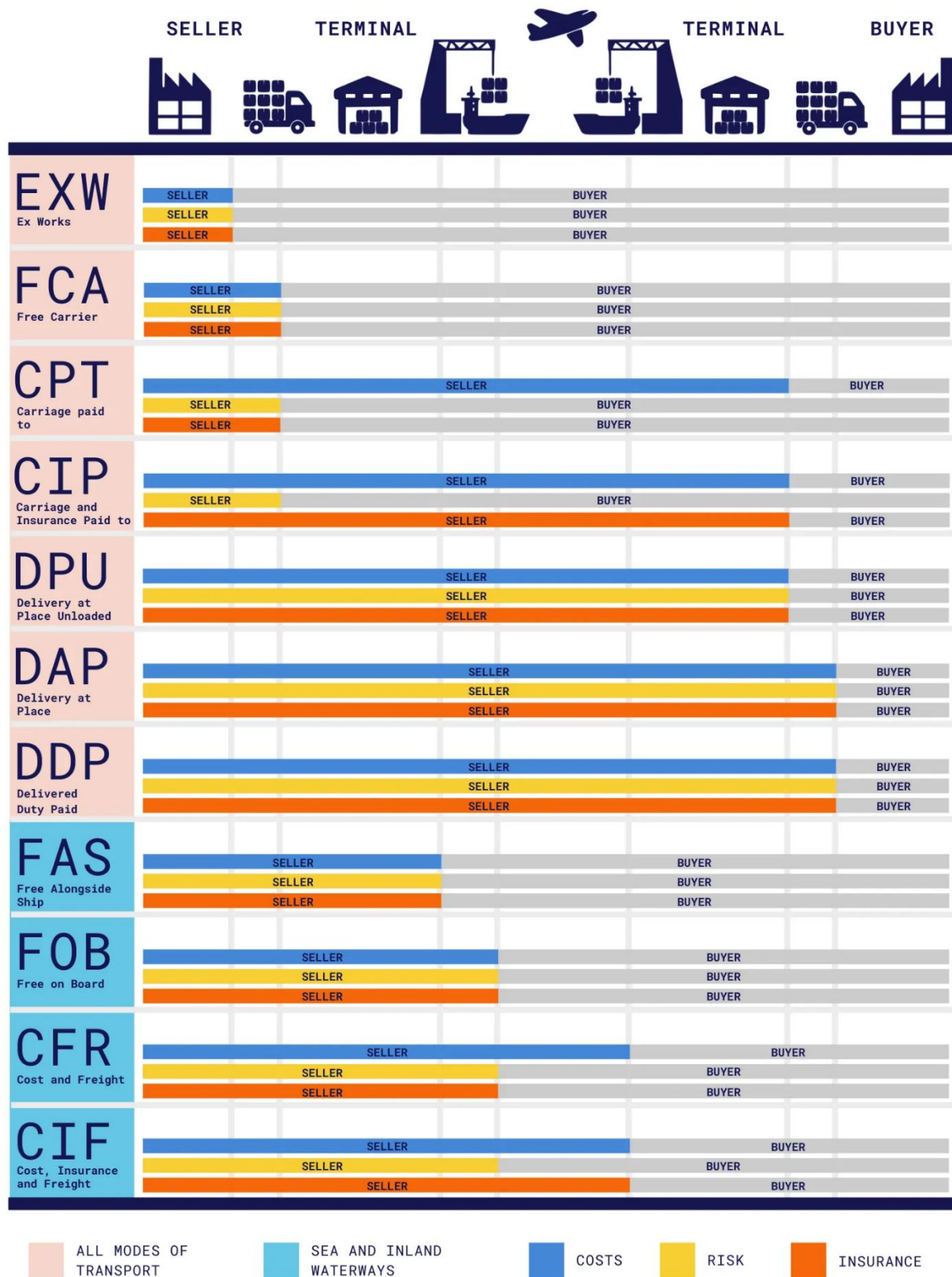

I. INCOTERMS LÜHIDALT

SHIPHUB

INCOTERMS 2020

Incoterms ei ole kivisse raiutud seadus, eelkõige tuleks jälgida **riskide üleminekut**.

Ostja poole pealt kõige riskantsem EXW tingimused, mille puhul Müüja peab teatama, et kaup on valmis ära toodud kohas ja ülejäänud kõik juba Ostja kulud ja riskid, s.h. peale laadimine, eksporttolli formaalsused, jne. Reaalses elus 99% juhtudest laadib kauba veovahendile ja vormistab eksporditolli ikkagi Müüja. Ja tõesti, kõik on hästi kuni midagi ei juhtu, aga kui näiteks ära toodud koht on Müüja ladu ja seal toimub uputus või tulekahju ning kaup saab kahjustada või hävib täielikult? Kui kaup kindlustamata on see 100% Ostja kulu.

Müüja poolt vaadates on aga D-klauslid kõige riskantsemad, eriti DDP – kohale toimetatud tollimaksud makstud. Näiteks ekspordib Müüja kaupa USA Ostjale DDP tingimustel, aga veo ajal kehtestab USA (Donald Trump) 100% tollimaksu antud päritoluga konkreetsele tootele.

II. KINDLUSTUSEST LÜHIDALT

Kas kaupa veo ajaks kindlustada ehk vormistada nn. kaubakindlustus?
Vastus oleks pigem jah, aga see sõltub ka kauba maksumusest ja veoliigist.
Tuleb meeles pidada, et vedaja ja ekspediitori vastutus on piiratud vastutus.

1. Rahvusvaheline autovedu (CMR konventsioon): 8.33 SDR* kilogrammi brutokaalu kohta.
2. Ekspedeeriija vastutus 8.33 SDR* kilogrammi brutokaalu kohta kuid mitte rohkem kui 50000.00 SDR* (sõltub ka konkreetsest riigist)
3. Õhuv vedude puhul:
 - a) Montreali konventsioon 22.00 SDR* kilogrammi brutokaalu kohta,
 - b) Varssavi konventsioon 17.00 SDR* kilogrammi brutokaalu kohta,
4. Merevedude puhul Hague-Visby Rules 2.00 SDR* kilogrammi brutokaalu kohta või 666.67 SDR* pakendi kohta sõltuvalt sellest kumb on suurem,
5. Rahvusvaheline raudteevedu (COTIF konventsioon) 17.00 SDR* kilogrammi brutokaalu kohta.

* SDR – Special Drawing Right ehk Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühik, kurss varieerub, praegu ca' 1 SDR = 1.23 EUR.

Näited päris elust.

1. Treiler, millel koorem katusekattematerjaliga läks [Rootsis põlema](#).
Kauba väärtus 26791.60 EUR, brutokaal 11027 kg.
Vedaja maksimumvastutus $11027 * 8.33 * 1.23 = 112981.54$ EUR.
Ostja sai vedajalt hüvitise kogu kauba maksumuse ulatuses.
2. Ameerika Ühendriikidest pidi Finnairiga tulema 3 alust kosmeetikaga, kohale jõudis vaid 2 alust. Kaotsi läinud alust 296 kg ei leitudki ülesse, kauba maksumus ca' 48800.- USD. Finnair hüvitas $296 * 17.00 * 1.23 = 6189.-$ EUR.
Asi lõppes Ostja pankrotiga.

III. KAUPADE PÄRITOLU JA EL SOODUSLEPINGUD

Kaupade päritolu ehk tootjariik on kaupade maksustamisel määrava tähtsusega. EL'il on [ühepoolsed sooduslepingud](#) ning 44 [kahe- ja mitmepoolset sooduslepingut](#).

Mitmepoolsetest sooduslepingutest kõige olulisemad:

1. Euroopa Majanduspiirkond (Euroopa Ühendus, Island, Norra, Liechtenstein),
2. Šveits,
3. Lõuna Korea,
4. Kanada,
5. Jaapan,
6. Ühendkuningriik,
7. Türgi

Sooduspäritolu tõendamine käib kas [REX \(registered exporter\) süsteemi](#), EUR.1 liikumissertifikaadi või [heakskiidetud eksportija loa omanikel](#) arve- ja päritoludeklaratsioonide koostamise läbi (EUR.2) ja Türgi puhul A.TR liikumissertifikaadi abil.

REX numbri saamine on suhteliselt lihtne, heakskiidetud eksportija loa saamine päris keeruline ja aeganõudev. EUR.1 liikumissertifikaadi vormistamine keerulisele kaubale (näiteks mitmest komponendist koosnev mööbel) paras pähekkel.

Kui kauba väärtus ühes saadetises ei ületa 6000.- EUR ei ole REX numbrit või heakskiidetud eksportija numbrit vaja, piisab kui arvele lisada märged:

The exporter of the products covered by this document (customs [or competent governmental] authorisation No ... (1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of..... preferential origin (2).

..... (3) (Place and date)

.....(4) (Name (in clear script) and signature of the exporter)

(1) Put your approved exporter authorization number (for consignments above €6 000)

(2) Put the origin of your product, either EU or the free trade partner country.

(3) Place and date, if not otherwise indicated on the invoice/document.

(4) Name (in clear script) and signature of the exporter. An approved exporter may, within the scope of his authorisation, be waived from the obligation of signature and in so doing does not need to give the name of the signatory.

Eraldi märgiks ära Türgi ja EL'i vahelise lepingu, mis erineb oluliselt teistest mitmepoolsetest sooduslepingutest.

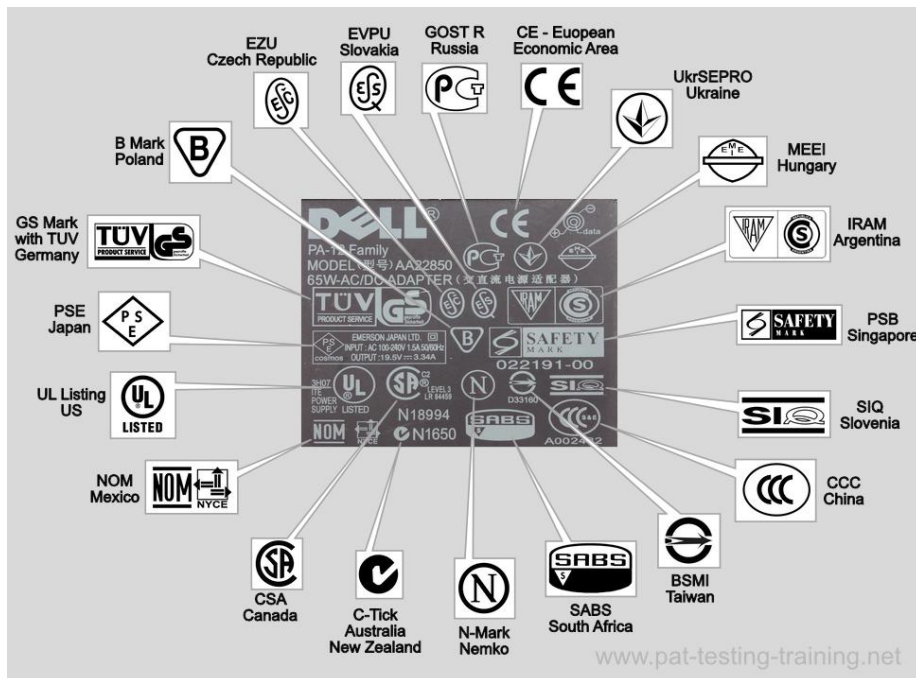
Liikumissertifikaat A.TR – on kasutusel Türgi ja ELi vahelises kaubavahetuses tolliliidu lepingu alusel. A.TR sertifikaadiga tõendatakse **tööstustoodete vaba ringluse staatust** (ei tõendata kauba päritolu).

Hea inglisekeelne [sooduspäritolu koondtabel](#).

IV. TOODETE VASTAVUSHINDAMINE IMPORDIL JA EKSPORDIL

Erinevad riigid ja majandusühendused on kehtestanud turu, keskkonna ja tarbijate kaitseks nõuded toodetele, pakkematerjalidele ja millele iganes veel.

Enne kui toodet eksportida või importida tuleb teha kindlaks sihtriigi ja/või majandusühenduse nõuded konkreetsele tootele.

Näide sülearvuti päris vana laadija markeeringust.

Sellise markeeringuga näiteks EL'i enam importida ei saa.

Allpool uuem laadija:

Tooted, mis nõuavad CE vastavushindamist:

- lihtsurveanumad
- mänguasjad
- ehitustooted
- tooted, mis tekitavad elektromagnetvälju
- masinad
- isikukaitsevahendid
- liftid
- mitteautomaatsed kaalud
- organismi siirdatavad aktiivsed meditsiiniseadmed
- *in vitro* meditsiinivahendid (näiteks covidi/gripi/RSV testid)
- gaasiseadmed
- telekommunikatsiooniseadmed
- kuumaveekatlad
- meditsiinivahendid
- madalpingeseadmed
- tsiviilkäibes olevad lõhkeained
- potentsiaalsed plahvatusohtlikud keskkonnad
- lõbusõidulaevad
- surveadmed
- köisraudteed

Kõige tähtsam dokument on tootja või tema volitatud isiku poolt väljastatud EL'i vastavusdeklaratsioon (EU Declaration of Conformity), millega tootja deklareerib toote vastavust EL'i nõuetele toodes ära ka vastavushindamisel kasutatud EL'i määrusi.

Erinevad tooted nõuavad erinevate määruste järgimist.

Näiteks diiselmootoriga rataslaadurite puhul ([vastavusdeklaratsioon](#)):

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/42/EÜ, 17. mai 2006, mis käsitleb masinaid,
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/30/EL, 26. veebruar 2014, elektromagnetilist ühilduvust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta,
3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/14/EÜ, 8. mai 2000, välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta käivate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta.

Lisaks sellele nõutakse mootorile [EL'i tüübikinnituse dokumenti](#).

Kõik deklareeritud määrustele vastavus tuleb kinnitada testiraportite ja analüüside läbi. Paljusid teste saab läbi viia vaid nn. teavitatud asutus/*Notified Body* ehk vastavat atesteeringut omav isik (andmebaas sellel [lingil](#)).

CE märgisest saab lugeda lähemalt sellelt [lingilt](#).

Tähelepanu tuleks pöörata nn. „vabatahtlikele“ sertifikaatidele.

Sama traktori kohta on kaks vabatahtlikku deklaratsiooni ([link 1](#) ja [link 2](#)).

Oluline on järgida ka nõudeid pakendile, näiteks on Austraalia ja Uus-Meremaa eriti tundlikud taimse päritoluga toodete osas, s.h. puidust alused.

Kui impordite Hiinast või Indiast kaupa peab kindlasti nõudma, et kogu puidust pakke- ja separatsioonimaterjal oleks nn. „viljapea“ [märgisega märgistatud](#).

Teatud kaubad, näiteks graniit plokkides Indiast ja Hiinast, läheb impordil alati fütosanitaarkontrolli. Eksportijalt peaks nõudma ka veovahendi (konteineri) fumigeerimist.

V. TOLLIPROTSEDUURID

- Import s.h.
 - ajutine import (ATA Carnet)
 - import vabasse ringlusesse
- Eksport s.h.
 - eksport kolmandatesse riikidesse
 - eksport EFTA riikidesse
 - eksport territooriumitele kus EL käibemaksu direktiiv ei kehti (näiteks Ahvenamaa ja Kanaari saared)
- Tolliladustamine
- Transiit s.h.
 - ühendusesisene (T2L, T2)
 - ühenduse välistransiit (T1, TIR)
- Välis- ja seestöötlemine
- Vabatsoon
- Kauba hävitamine tollikontrolli all

VI. KAUBA STAATUS

Ühenduse staatusega kaubaks loetakse:

- täielikult liidu tolliterritooriumil saadud kaup, mis ei hõlma väljaspool liidu tolliterritooriumi asuvatest riikidest või territooriumidelt imporditud kaupa;
- vabasse ringlusse lubatud kaup;
- toodetud vabas ringluses olevast kaubast või vabas ringluses olevast ja täielikult ühenduse tolliterritooriumilt saadud või toodetud kaubast.

Juhul, kui ühenduse staatusega kaup liigub EL piires ning väljub EL tolliterritooriumilt (näiteks mereveol mitteregulaarliiniga Rotterdam – Muuga) tuleb sihttollipunktis kauba ühenduse staatust tõendada.

Alates 1. märtsist 2024 saab seda teha üleeuroopalises süsteemis PoUS-STP (*Proof of Union Status – Specific Trader Portal*).

Kui te ekspordite kaupa näiteks Muuga sadama kaudu Mehhikosse, laev väljus ja ekspordideklaratsioon sai staatuse „eksporditud“ kaotab kaup koheselt EL-i staatuse. Kui toote kauba mingil põhjusel tagasi peate vormistama impordi-deklaratsiooni.

VII. KAUPADE KODEERIMINE

Kaupadele õige tollikoodi omistamine on vaieldamatult kõige raskem ning vastutusrikkam protsess kaupade deklareerimisel.

Kaupade tollikoodid põhinevad EL-u kombineeritud nomenklatuuril.

Nimetatakse veel ka kaupade harmoniseeritud nomenklatuuriks.

Nomenklatuur koosneb 21-st jaotisest:

I JAOTIS ELUSLOOMAD; LOOMSED TOOTED

II JAOTIS TAIMSED TOOTED

...

XX JAOTIS MITMESUGUSED TÖÖSTUSTOOTED

XXI JAOTIS KUNSTITEOSED, KOLLEKTSIOONI-OBJEKTID JA ANTIIKESEMED

Kõige parem on alustada koodi leidmist KN pdf formaadis tabelist.

[Kombineeritud nomenklatuur \(KN\) 2026](#)

Antud failis on ära toodud kogu nomenklatuur koos üldiste märkustega grupi kohta.

Üldistes märkustes on ära toodud erisused grupi kohta ning samuti mis kaubad ei kuulu antud gruppi.

Puuduseks on see, et grupis vaid 8 – kohaline kaubakood, 9-s ja 10-s positsioon puuduvad.

Plussiks on tekstiotsing kogu nomenklatuuri ulatuses.

Hea link on ka KN selgitavad [märkused](#) ja selgitavate märkuste [muudatused](#).

Samuti aitab alati google'i otsing, kauba inglisekeelne nimetus + hs code või taric code või custom code. No ja muidugi AI keelemudelid.

Täpis otsingu saab juba teha [ETT \(Eesti Tollitariifistik\)](#) lehel.

Ise kasutan kõige rohkem Meetmed -> Deklareeritava kaubakoodi jaoks.

Kui näiteks sisestada kaubakoodi lahtrisse 39 ja vajutada otsi nuppu

Kaubakood*

39

Tuleb ette nimekiri kogu 39 grupist (plastid- ja plasttooted).

Vajutades + märgile Klassifitseerimise info ees tulevad ette kiirviited.

– Klassifitseerimise info

[HS 2022 selgitavad märkused](#)

[Komisjoni rakendusmäärused](#)

[Euroopa Liidu Kohtu lahendid](#)

[WCO arvamused](#)

Kiireviidetes valige Komisjoni rakendusmäärused ja sealt otsingusse „duši“.

Valige sealt:

[Komisjoni määrus 833/2008](#) Kokkumonteerimata **dušinurk järgmistest osadest: plastist dušialus, alumiiniumkarkass, neli klaasplaati alumiiniumraamis** – 3922 10 00

Kuigi, et klaasplaat alumiiniumkarkassis moodustab toote hinnast lõviosa, on kaubakoodiks plastist dušinurga alus. Järeldus, ära impordi komplektina vaid eraldi osadena.

Juhul, kui ei õnnestu määrata üheselt tollikoodi ja tahate täiesti kindel olla tollikoodi õigsuses tabelist on parimaks lahenduseks EBTI andmebaas. [EBTI](#) siduvat tariifiinformatsiooni puudutav elektroonne andmebaas, mis võimaldab teostada päringuid EL's väljaantud siduva tariifiinformatsiooni (*inglise k. Binding tariff information*) kohta.

[EBTI ja ka paljud teised andmebaasid](#)

TARIC – tollikoodid,
VIES – käibemaksunumbri kontroll,
Kvoodid – koguselised piirangud riikide lõikes,
Tolliasutused – EL'i tolliasutuste otsing,
SEED – aktsiisiandmete vahetamine,
Transiidi MRN jälgimine,
Ekspordi MRN jälgimine,
jne.

Juba nimi siduv ütleb, et seal ära toodud tollikood on üheselt siduv ka tollile.

Kaupadele tollikoodi omistamisel on kaks põhilähenemist.

1. Materjalipõhine, näiteks ehitusvaht kodeeritakse vastavalt põhikomponendile 39095090 – polüuretaanid (algkujul)
2. Kasutusalapõhine, sama ehitusvaht kodeeritakse vastavalt sihtotstarbele 32141010 - aknakitt, pookvaha, vaiktsemendid, tihendussegud ja muud mastiksid

Ebakorrektne ja juhuslik kaupade kodeerimine võib põhjustada kõrgendatud tollimaksud ning mõnigi kord välistada kaupade tollimise üldse.

Küsimus:

Mis kaubakoodi alla lähevad allpool piltidel olevad klaasist küünlajalad?

1.

2.

Kui 8-kohaline põhikood on määratletud tuleb teha nn. *fine tuning* Eesti Tollitariifistikus [ETT](#) .

1. Leiam KN 2026 8-kohalise kauba koodi:

a) Mujal nimetamata toiduvalmistised	grupp 2106
b) Muud	2106 90
c) --- Muud	2106 90 98

- menüüst Meetmed -> Deklareeritava kaubakoodi jaoks

- sisestame 8-kohalise koodi ja Otsing
- valime nimistust 10-kohalise koodi ja klikime sellel – 2106909842
- sisestame päritolumaa TH (Tai)
- klikime OTSI

1. 3-ndate riikide tollimaks 9%+EA

2. Tariifikvoot (erga omnes) 18%

3. ...

9. Käibemaks V002

4. Tegu on suhkrusisaldusega tootega ning tuleb määratleda ka nn. Meursing lisakood.

Klikime nupul Meursing ning määrame:

Sahharoos/invertsuhkur/isoglükoos

$$\geq 50 < 70$$

Klikime otsi ja saame vastuseks:

Lisakood 7003

EA (1) AD S/Z (1) AD F/M (1)

27.250	27.250	0.000
--------	--------	-------

Kogused on väljendatud EUR/100 kg

5. Nüüd kontrollime kas soodsam on kasutada tariifikvooti või kolmanda riigi tollimaksu:

- ### 1. Kolmanda riigi tollimaks

$$9\% * 923.67 + 3.072 * 27.25 = 166.84 \text{ €}$$

- ## 2. Tariifikvoot 18%

$$18\% * 923.67 = 166.26 \text{ €}$$

Nagu näha on soodsam kasutada tariifikvooti.

VIII. EUROOPA LIIDU ROHETERROR SPIM ARUANNE JA EUDR (EL-i raadamisvabade toodete määrus)

SPIM kaubad, ehk suure CO₂-heitega ja suure kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga tootegrupid

Alates 1. jaanuarist 2026 peab importijal, kelle aastane SPIMi kaupade maht on 50 tonni või enam, olema SPIMi deklarandi staatus ehk kehtiv tegevusluba. Importija, kelle aastane SPIMi kaupade maht jääb alla 50 tonni, tegevusluba taotlema ei pea. Samuti puudub sel juhul aruandluse ning sertifikaatide tagastamise kohustus.

Aruanne on rohkem kui keeruline ja kas sellel on mõtet?

Lähemalt saab lugeda sellest [keskkonnameti kodulehel](#).

EL-i raadamisvabade toodete määрусega (EUDR)

Selle eesmärk on tagada, et Euroopa Liidu turule ei jõuaks tooteid, mis on põhjustanud metsade hävitamist või seisundi halvenemist.

Peamised nõuded importimisel

Importijad (operaatorid) peavad rakendama hoolsuskohustuse süsteemi (DDS), mis hõlmab:

- **Andmete kogumine:** Tuleb esitada puidu täpne päritolu, sealhulgas maaüksuse geokoordinaadid, kus puit raiuti.
- **Tõendamine:** Peab olema tõendatud, et puit on raiutud vastavalt tootjariigi seadustele ja see ei pärine alalt, kus on toimunud raadamist pärast 31. detsembrit 2020.
- **Hoolsuskohustuse deklaratsioon:** Enne toote turule laskmist tuleb esitada deklaratsioon, mis kinnitab toote vastavust nõuetele.

Õnneks lükati edasi

- **Keskmised ja suurettevõtted:** Määрус hakkab kehtima alates 30. detsembrist 2026.
- **Väike- ja mikroettevõtted:** Tähtaeg on 30. juuni 2027.

IX. TOLLIVÄÄRTUSE MÄÄRAMINE

Tolliväärtuse määramisel impordil EL-i kehtib lihtne reegel – kõik kulutused kuni EL-i tollipiirini sisalduvad tolliväärtuses.

Miks on see oluline ?

Kauba tolliväärtuse pealt arvestatakse importtollid.

Kõik edasised kulud maksustatakse vaid käibemaksuga.

[Juhis kaubale tolliväärtuse määramiseks.](#)